

Sygn. akt V CZ 104/14

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku Spółdzielni Mieszkaniowej "W." w G. i innych, o ujawnienie w księdze wieczystej [...] przedłużenia okresu użytkowania wieczystego oraz wykreślenie ostrzeżenia o niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 lutego 2015 r.,
zażalenia wnioskodawczyni Spółdzielni Mieszkaniowej "W." w G.
na postanowienie Sądu Okręgowego w L.
z dnia 29 sierpnia 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w L. postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2014 r. odrzucił, jako niedopuszczalną, skargę kasacyjną Spółdzielni Mieszkaniowej „W.” w G.

od wydanego na posiedzeniu niejawnym postanowienia tego Sądu z dnia 30 czerwca 2014 r., oddalającego apelację.

Sąd ten wskazał, że oddalenie apelacji skarżącej Spółdzielni na posiedzeniu niejawnym obligowało, zgodnie art. 387 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., do doręczenia wnioskodawcom, w tym skarżącej, odpisu postanowienia z dnia 30 czerwca 2014 r. bez uzasadnienia. Dnia 10 lipca 2014 r. pełnomocnik skarżącej odebrał odpis skarżonego postanowienia i nie złożył wniosku o sporządzenie i doręczenie jego uzasadnienia. Skoro skarżąca po ogłoszeniu orzeczenia nie wystąpiła z żądaniem doręczenia orzeczenia Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem w ustawowym terminie, to termin do złożenia skargi kasacyjnej w ogóle nie rozpoczął biegu i jej wniesienie stało się niedopuszczalne.

Wnioskodawczyni zaskarżyła powyższe postanowienie zażaleniem w całości i wniosła o jego uchylenie oraz przekazanie skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

W zażaleniu zarzuciła naruszenie art. 133 § 3 zdanie pierwsze w związku z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez nedoręczenie pełnomocnikowi skarżącej odpisu postanowienia z uzasadnieniem i doręczenie tego odpisu bezpośrednio stronie; art. 398⁶ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez uznanie, że skarga była niedopuszczalna, gdyż pełnomocnik nie złożył w terminie wniosku o uzasadnienie postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym, a także art. 398⁵ § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez uznanie, że warunkiem dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej w każdym przypadku jest wystąpienie z wnioskiem o uzasadnienie, pomimo treści art. 387 § 3 zdanie trzecie i § 4 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według art. 133 § 3 zdanie pierwsze k.p.c., jeżeli ustanowiono pełnomocnika procesowego lub osobę upoważnioną do odbioru pism sądowych, doręczenia należy dokonać tym osobom. Wnioskodawczyni ustanowiła pełnomocnika w postępowaniu przed sądami powszechnymi, a Sąd Apelacyjny po wydaniu postanowienia z dnia 30 czerwca 2014 r. prawidłowo doręczył jego odpis temu pełnomocnikowi. Wbrew podnoszonym w zażaleniu zarzutom, doręczeniu

podlegała jedynie sentencja orzeczenia. Wynika to z art. 387 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd drugiej instancji uzasadnia z urzędu wyrok oraz postanowienie kończące postępowanie w sprawie, jednakże w sprawach, w których apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok (postanowienie), pisemne uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona zgłosiła wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Zgodnie z § 3 tego przepisu, na który powołał się skarżący, orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji zgłosiła wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem, a jeżeli ogłoszenia nie było, orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się stronom z urzędu w terminie tygodniowym od dnia sporządzenia uzasadnienia. Skarżący nie dostrzegł jednak, że przytoczone przepisy należy odczytywać łącznie, a nie w oderwaniu od siebie. Podstawowe znaczenie ma bowiem zasada dotycząca sporządzania przez sąd uzasadnienia orzeczenia, podczas gdy jego doręczenie jest zawsze kwestią wtórną. O obowiązku doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem można mówić tylko w takiej sytuacji, w której sąd uzasadnienie sporządza. W wypadku oddalenia apelacji orzeczenie nie jest sporządzane z urzędu, więc nie może być doręczane z urzędu. Wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem strona (uczestnik) może złożyć tylko wtedy, gdy wie o jego wydaniu i zna jego treść, dlatego wydane na posiedzeniu niejawnym orzeczenie należy doręczyć stronom. Zastąpi to ogłoszenie orzeczenia i spełni jego funkcję oraz w pełni zagwarantuje możliwość skorzystania z uprawnień do złożenia odpowiednich wniosków. Cel ten realizuje art. 387 § 3 zdanie drugie k.p.c., który przewiduje „zastąpienie” ogłoszenia orzeczenia doręczeniem jego sentencji. Brak wyraźnej regulacji w odniesieniu do orzeczeń wydawanych na posiedzeniu niejawnym, a niepodlegających uzasadnieniu z urzędu, nie sprzeciwia się przyjęciu w takich sytuacjach wskazanego sposobu postępowania. Kwestia ta została wyjaśniona w orzecznictwie Sądu Najwyższego, m.in. w postanowieniu z dnia 8 stycznia 2010 r., IV CZ 101/09, niepubl., z dnia 30 maja 2014 r., III CZ 20/14, niepubl., z dnia 21 lipca 2010 r., III CZ 29/10, niepubl.

Z tych przyczyn prawidłowe było rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego, który odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczyni jako niedopuszczalną. Wskazać należy, że fakt doręczenia bezpośrednio stronie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem nie ma

w sprawie znaczenia. Doręczenie to nastąpiło w trybie art. 9 k.p.c., zgodnie z którym strona może otrzymywać odpisy z akt. Takie doręczenie nie otwiera drogi do zaskarżenia orzeczenia skargą kasacyjną.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.